

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3191/2016. (X. 4.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.608/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben a Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.608/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a Debreceni Ítéltábla fenti, perújítás megengedhetősége tárgyában hozott másodfokú döntése sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a II. cikkét, a VI. cikk (1) bekezdését, a IX. cikk (4) bekezdését, a XII. cikk (1) bekezdését, a XV. cikk (1) bekezdését, a XVII. cikk (3) bekezdését, a XX. cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) és (2) bekezdéseit, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit.
- [2] 2. Az indítványozó betéti társasága közös képviselői tevékenységet folytatott társasházak részére.
- [3] Az alapügyben megállapított tényállás szerint a társasház 2010. február 25-i közgyűlésén hozott egyik határozatával a közös költség összegét felemelte, továbbá egy másik határozatával a parkosításra vonatkozó árajánlat kérésére hatalmazta meg az indítványozót. Ezt követően a közös költség összegének módosítására a társasház 2010. június 17-én [az alapügy alperese (aki a társasház tagja) kezdeményezésére] közgyűlést tartott, amely határozatképtelennek minősült, ezért a határozatképtelenségre tekintettel az indítványozó megtagadta annak megtartását. Az indítványozó előadása szerint ezt követően az alperes megfenyegette, hogy a közgyűlés elmaradása esetén ellene büntető feljelentést tesz, továbbá az állami adóhatóságtól kéri a felperes vállalkozásának ellenőrzését. Az indítványozó a közgyűlésen történtekről ún. „Értesítésben” tájékoztatta a tulajdonostársakat, amely tartalmazta, hogy az alperes egyedül és önhatálmúlág akarta megváltoztatni a korábbi közös költségére vonatkozó közgyűlési határozatot, amelyet az indítványozó mint törvénytelen kezdeményezést visszautasított. Ezért az alperes őt (kirúgással, APEH-ellenőrzéssel és büntetőeljárás kezdeményezésével) megfenyegette.
- [4] Az „Értesítés” tartalmára tekintettel az alapügy alperese hűtlen kezelés és rágalmozás miatt feljelentette az indítványozót, amelyet azonban a Debreceni Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztálya, majd az az ellen benyújtott panaszt a Debreceni Városi Ügyészség elutasította. A Debreceni Városi Bíróság az indítványozót a rágalmozás vétsége alól felmentette.
- [5] Az alapügyben az indítványozó felperesként az alperes ellen annak megállapítása iránt indított pert, hogy az alperes megsértette a jóhírnevét, becsületét, emberi méltóságát és magántitkát. Ezt egyrészt az alperes ellene benyújtott büntető feljelentésére, illetve arra alapozta, hogy az alperes a társasház 2010. június 17-i közgyűlésén kilátásba helyezte, hogy amennyiben az indítványozó nem tart ismételt közgyűlést, úgy ellene büntető feljelentést tesz és állami adóhatósági vizsgálatot kezdeményez a cégével szemben, valamint megfenyegette a 2010. június 23-i közgyűlésen, hogy ha kifizeti az egyik társtulajdonosnak (a társasház egyik tagjának) az általa elvégzett fűnyírás ellenértékét, akkor hűtlen kezelés miatt büntető feljelentést tesz ellene (a büntetőügyben ekkor még nem született jogerős döntés.) Míg az indítványozó felperes a magántitkokhoz fűződő joga sérelmét arra hivatkozással állította, hogy az alperes az utóbbi közgyűlésen felmutatta a felperes betéti társaságának internetről letöltött cégkivonatát, amely szerint a cégnek 250.000 Ft adóssága áll fenn. Ezért az indítványozó felperes 25.000.000 Ft nem vagyoni kár megfizetésére kérte kötelezni az alperest, melyet az elsőfokon eljárt Debreceni Törvényszék elutasított. Az elsőfokú ítélet indokolása – azzal összefüggésben, hogy az alperes követett-e el személyiségi jogsértést – kifejtette, hogy a bírói gyakorlat következetes abban, hogy önmagában a büntető feljelentés megtétele vagy más hatósági eljárás kezdeményezése nem valósít meg személyiségi jogsértést. Míg az internetről letöltött információról adott tájékoztatás a konkrét ügyben nem sért magántitkot, lé-

vén az nyilvánosan hozzáférhető adat, továbbá az nem a felperes személyére, hanem a felszámolás alatt álló betéti társaságra vonatkozott.

- [6] A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintette, míg a felperes fellebbezésével érintett részét helybenhagyta. Indokolásában a tényállást kiegészítve megállapította, hogy időközben a felperest a rágalmozás vétsége alól jogerősen felmentették. Hangsúlyozta, hogy a feljelentés a büntetőeljárás által biztosított alanyi jog annyiban, hogy bárki feljelentéssel élhet a nyomozó hatóságnál, ha bűncselekmény gyanúját látja fennállni, önmagában ez nem személyiségi jogsértés. Utalt a jogerős ítélet indokolásában foglaltakra, amely a bírói gyakorlat alapján a társasházi közös képviselőt közszereplőnek tekinti.
- [7] A felperes felülvizsgálati kérelme folytán a Kúria ítéletében a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Kifejtette, hogy az eljárás bíróságok helytállóan hivatkoztak a bírói gyakorlatra, azzal a kiegészítéssel, hogy a büntetőeljárásról szóló törvény bárki számára lehetővé teszi a büntetőeljárás kezdeményezését. A kúriai ítélet ugyanakkor kifejtette, hogy eltérő az álláspontja a jogerős ítélet indokolásától, amely szerint a közös képviselő közszereplőnek minősülne, és ezért a politikai közszereplőkkel azonos szinten kellene túrnia a kritikai megnyilvánulásokat. A konkrét ügyre vonatkozóan megállapította: mivel a feljelentés nem hordozott gyalázkodó tartalmat, továbbá tudatosan valótlan tényállítást sem tartalmazott, az eljárás bíróságok a jogszabályoknak és a bírói gyakorlatnak megfelelően utasították el a felperes keresetét.
- [8] A felperes a jogerős ítélettel szemben perújítási kérelemmel élt, a jogerős határozat hatályon kívül helyezését és új eljárás lefolytatását kérve. Előadta, hogy nem követett el bűncselekményt, az alperes csak bosszúból tett ellene feljelentést. Kifogásolta továbbá, hogy a tanúmeghallgatásra vonatkozó bizonyítási indítványát a bíróságok mellőzték. Érvéle szerint az alperes az alapper másodfokú tárgyalásán azt állította, hogy ő védte a felperes ellen a társasházat, mely valótlan állítás a személyiségi jogát sértette. Indokolása szerint az eljárásban indifferens, hogy a cége ellen folyik-e végrehajtás, illetve folyamatban van-e felszámolási eljárás. Végül hangsúlyozta, hogy szemben a másodfokú ítélettel, nem minősül közszereplőnek.
- [9] A Debreceni Törvényszék a perújítási kérelmet a Pp. 266. § (2) bekezdése alapján, mint tárgyalásra alkalmatlant, elutasította. Megállapította, hogy a felperes által a perújítási kérelmében előadottak nem minősülnek új ténynek, továbbá az általa indítványozott tanúbizonyítás lefolytatása sem alkalmas kedvezőbb határozat meghozatalára. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a felperes az alapperben a bíróság többszöri felhívása ellenére sem terjesztett elő bizonyítási indítványt, és a perújításban kért (tanú)bizonyítási indítványa is az ő hibájából maradt el.
- [10] A perújítási kérelmet a megengedhetőség körében elutasító végzéssel szemben a felperes fellebbezéssel élt. A másodfokú bíróság a törvényszék határozatával szembeni fellebbezést bírálva el, azt helybenhagyta. A határozat indokolása kiemelte, hogy a felperes keresetmódosítására figyelemmel a perújítási kérelem érdemi elbírálására kizárólag akkor kerülhetne sor, ha az a büntető feljelentésben foglaltakkal összefüggésben tartalmazna olyan új tényt vagy körülményt, amely igazolhatná, hogy a feljelentés olyan valótlan tényállításokat tartalmazott, amelyek személyiségi jogsértőek is. Ezzel szemben a felperes a tanúbizonyítás indítványozásával nem új tényre, csupán az alapperben már állított tényvel kapcsolatos új bizonyítéokra hivatkozott, amely az alapperben már elbírált tényt erősítette volna meg, azonban nem eredményezne kedvezőbb határozatot a felperesre nézve.
- [11] 3. Az indítványozó ezt követően az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, a másodfokú bíróság által az elsőfokú bíróság perújítási kérelmét mint tárgyalásra alkalmatlant a megengedhetőség körében elutasító végzését helybenhagyó végzése ellen. Az indítványozó álláspontja szerint a kifogásolt bírói döntés az Alaptörvény számos rendelkezését sérti. A főtítkári hiánypótlásra történő felhívást követően – melyben a főtítkár tájékoztatta az indítványozót, hogy indítványa nem tartalmaz kellő indokolást arra vonatkozóan, hogy az Alaptörvényben biztosított jogait a kifogásolt bírói döntés miatt és mennyiben sérti és egyben felhívta ezen hiányok pótlására – az indítványozó az alkotmányjogi panaszát kiegészítette.
- [12] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét abban látta, hogy a bíróság a tanúbizonyítási indítványán alapuló perújítási kérelme elutasításával sértette a perbeli rendelkezési jogát, továbbá a tanúvallomás figyelmen kívül hagyásával valójában prejudikált.
- [13] Az indítványozó az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése szerinti törvény előtti egyenlőség elvének sérelmét arra alapította, hogy nézete szerint a bíróság nem teljesítette a bizonyítási indítványokkal kapcsolatos köteleességét, mely az ügy kimenetelére is hatással lett volna. Álláspontja szerint ezzel a felek eljárásbeli helyzetét illetően az eljárás során megbomlott az egyensúly, az ellenérdekű fél javára, mely egyben a fegyverek egyenlőségének elvét is sértette.
- [14] A bírói döntés folytán az indítványozó továbbá az Alaptörvény XXIV. cikk (1), valamint XXVIII. cikk (1) bekezdései szerinti tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét is állította, mivel nézete szerint a bíróság indokolási kö-

telezettségének nem tett eleget. Kifejtette továbbá, hogy ezen alkotmányos joga az eljárás mintegy két éves elhúzódása miatt is sérült. Emellett érvelésében kifejtette, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme egyben az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti sérelmét is jelenti, mivel a tisztességes eljáráshoz való jog a jogállamiságnak és a tárgyi jogrend védelmének is fontos biztosítója.

- [15] Az indítványozó az Alaptörvény XXVII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog sérelmét abban látta, hogy bár kellő határidőben élt különböző jogorvoslati lehetőségeivel, az abban foglalt észrevételeit, indítványait a felsőbb bíróságok elutasították, érvelése szerint ezáltal nem vették figyelembe alkotmányos jogait.
- [16] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése szerinti, jó hírnevének a bírói döntés szerinti sérelmét az indítványozó arra hivatkozással állította, hogy a bíróság olyan eseti döntésekre (BH-k) alapította határozatát, amelyek nézete szerint saját ügyével nem állnak összefüggésben.
- [17] Utalt továbbá arra, hogy az ítéletábla a közszereplői minőségével összefüggésben nem megfelelő jogértelmezést alkalmazott, figyelmen kívül hagyta az Alkotmánybíróság kapcsolódó határozatait.
- [18] Az indítványozó a kifogásolt bírói döntés folytán sérülni vélte az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése szerinti munka és foglalkozás szabad megválasztásához való jogát is, mely – álláspontja szerint – azért következett be, mert az adott ügy folytán referenciáit elvesztette és így nem kapott a továbbiakban munkát. Mindezek következtében az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése szerinti testi és lelki egészséghez való joga, valamint a XVII. cikk (3) bekezdése szerinti, a munkavállalókat megillető egészséges, biztonságos munkafeltételekhez való joga sérelmét is állította.
- [19] Nézete szerint mindezek érintik az Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdését: mivel a bíróságok számára – nem megfelelő eljárásuk révén – konkrét kárt okoztak, ezért joga van a hatóság által feladata teljesítése során neki jogellenesen okozott kár – az Alaptörvény fenti rendelkezésében rögzített – megtérítésére.
- [20] Végül az indítványozó az Alaptörvény II. cikk szerinti emberi méltósághoz való jogának sérelmét, valamint ezzel összefüggésben az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdése szerinti véleménynyilvánítás szabadságának sérelmét is állította (ez utóbbira vonatkozó indokolást azonban kiegészített indítványa sem tartalmazott). Az emberi méltósághoz való jogának sérelmét arra alapította, hogy a személyiségét alaptalan támadás érte, amelyre vonatkozóan a bírósági eljárás sem nyújtott érdemi korrekciót, végül utalt az elmúlt években zajló perek hatásaként megromlott egészségi állapotára.
- [21] 4. Az alkotmányjogi panasz az alábbiak miatt nem befogadható.
- [22] 4.1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról kell döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényben előírt formai, valamint az Abtv. 26–27. §-aiban, illetve az Abtv. 29–31. §-aiban előírt tartalmi kritériumainak.
- [23] Az Abtv. 30. § (1) és (4) bekezdései alapján az alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan, de legfeljebb száznyolcvan napon belül nyújtható be. Az indítványozó az ítéletábla kifogásolt döntését 2016. január 25-én vette át, míg beadványát a határidő utolsó napján, 2016. március 25-én adta postára, azaz beadványa határidőben benyújtottnak tekintendő.
- [24] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírósági eljárásban jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, ezért az Abtv. 27. § b) pontjában foglalt feltételeknek e részét teljesítette.
- [25] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha az tartalmaz arra vonatkozóan indokolást, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, illetve bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [26] A konkrét kérelem a bírói döntés kapcsán sérülni vélte az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a II. cikkét, a VI. cikk (1) bekezdését, a IX. cikk (4) bekezdését, a XII. cikk (1) bekezdését, a XV. cikk (1) bekezdését, a XVII. cikk (3) bekezdését, a XX. cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) és (2) bekezdéseit, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit.
- [27] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, IX. cikk (4) bekezdésével, XVII. cikk (3) bekezdésével, XX. cikk (1) bekezdésével, XXIV. cikk (1) és (2) bekezdéseivel összefüggésben az Abtv. 27. §-ára alapított beadvány nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, így az indítvány ebben a részében nem felel meg a határozott kérelem feltételeinek.

- [28] Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy alkotmányjogi panasznak az Alaptörvény B) cikkében megfogalmazott jogállamiság alkotmányos követelményére alapítottan az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint csak kivételes esetekben – a visszaható hatályú jogalkotásra és a felkészülési idő hiányára alapított indítványok esetében – van helye {3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [171]}. Jelen alkotmányjogi panasz azonban nem a fenti eseteken alapul, így az Alaptörvény B) cikkére – lévén az nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jognak – nem lehet hivatkozni, ezért arra alkotmányjogi panasz egyébként sem alapítható.
- [29] 4.2. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság formai feltételeinek vizsgálatát követően az alkotmányjogi panasznak az Abtv. 27. §-a és a 29. §-a szerinti tartalmi követelményeit vizsgálta. Az Abtv. 27. § a) pontja szerint az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti.
- [30] Az Abtv. 29. §-a értelmében az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [31] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben megállapította, hogy az indítványozó az ítélőtábla által a törvényszék mint elsőfokú bíróság perújítási kérelmét (mint tárgyalásra alkalmatlant a megengedhetőség körében) elutasító végzését helybenhagyó végzése elleni alkotmányjogi panaszában sem bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vetett fel. Indokolásában kizárólag az alapügyben született bírói döntések szakjogi, valamint a bizonyítás-felvételével, tényállítás-megállapítással és bizonyítás-értékeléssel kapcsolatos kritikáját fogalmazta meg. Ugyanakkor az alkotmányjogi panasszal támasztott perújítási eljárásban meghozott másodfokú bírósági döntés indokolása részletesen kitért arra, hogy a kérelem miért volt alkalmatlan a perújításra.
- [32] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikke (1) bekezdése alapján az Alaptörvény legfőbb szerve. Az Alkotmánybíróság jogköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 27. §-a értelmében arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések azonban önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [33] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként megállapította, hogy az indítványban előadott aggályok sem bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vetettek fel, csupán a bizonyítékok felvételével, illetve azok értékelésével és szakjogi ténymegállapításaival összefüggésben tartalmaznak érvelést, tartalma szerint valójában a bírósági eljárás felülbírálatára irányulnak, amelyre az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel.
- [34] Ezért az Alkotmánybíróság a Debreceni Ítélőtábla Pfk.II.20.608/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló, befogadhatósági akadályban szenvedő, megfelelő alkotmányjogi érvelést nem tartalmazó kérelmet – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1)–(2) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdése a) és f) pontjai alapján – visszautasította.

Budapest, 2016. szeptember 27.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/814/2016.

